1848. **No. 1.**

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG **den 4 JANUARIJ.**

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van *Vriesland*,

Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden invorderbaar gesteld, en tot dat einde afgezonden zijn, de 2de suppletoire Patentkohieren over de dienst 1847/48 van de Gemeenten: *Akkerwoude, Birdaard, Veenwouden, Burum, Kollum, Westergeest, Drogeham, Kooten, Surhuizum, Buitenpost, Giekerk, Hardegarijp, Bergum, Oostermeer, Anjum, Ee, Nijkerk, Ballum, Nes op Ameland, Dockum, Holwerd, Nes, Ternaard, Schiermonnikoog, Franeker, Harlingen, Minnertsga, Sexbierum, Ried, Tzum, St. Anna-Parochie, St. Jacobi-Parochie, L. Vrouwen-Parochie, Baard, Jorwerd, Oosterwierum, Beetgum, Berlikum, Deinum, Dronrijp, Blija, Ferwerd, Hallum, Marrum, Huizum, Hijum, Jelsum, Wirdum* en *Leeuwarden*, en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde kohieren mogten bestaan, of worden verondersteld, zich, bij reclame, geadresseerd aan Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, zal kunnen voorzien, mits dezelve behoorlijk ingerigt, en met de vereischte bijlagen voorzien, binnen *drie* maanden na den dag van afkondiging der kohieren, zijn ingediend, des verkiezende bij den Controleur der Directe Belastingen, In- en uitgaande Regten en Accijnsen in de Divisie van Contrôle, waarin de aanslag is geschied.

Wordende de belanghebbenden verder gewaarschuwd, op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij bij overschrijding daarvan, door eigen schuld, zouden hebben veroorzaakt, dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 29 December 1847.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 31 December 1847, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 11,83.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 192,00.
Van de Rogge per last, voor het *Zwitserschbrood* . . - 192,00.

Leeuwarden, den 31 December 1847.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN SIJTZAMA.

LONDEN, den 29 December.

Verscheidene Engelsche dagbladen keuren het ten hoogste af, dat sommige Mogendheden van het Vasteland het denkbeeld nog niet schijnen op te geven, om zich met de binnenlandsche aangelegenheden van Zwitserland verder in te laten, waartoe Oostenrijk inzonderheid genegen zou zijn. Niet dat die dagbladen eene groote voorliefde voor de eene of de andere der twistende partijen gevoelen, want zij noemen het een strijd tusschen de Radicalen en Jezuiten, tusschen ongeloof en bijgeloof. Maar het zijn de gevolgen die zij duchten. Een aanval der Oostenrijkers op Zwitserland zou, zeggen zij, in het tegenwoordig tijdsgewricht, een groot gedeelte van Italië, en de Liberalen in Frankrijk, in rep en roer brengen, zoodat een zoodanige aanval de rust van geheel Europa bedreigt. Bovendien zou Zwitserland zelf niet zoo gemakkelijk te onderwerpen wezen.

's GRAVENHAGE, den 1 Januarij.

Bij Koninklijke besluiten van den 30 December 1847, zijn benoemd:

tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen:

te Meppel, aan welke ontvangst tevens verbonden is de functie van entreposeur, de heer *O. Meinsma*, thans ontvanger te Bolsward;

te Bolsward, de heer *S. Kruisinga van Juchem*, thans ontvanger te Witmarsum;

te Witmarsum, de heer *J. F. Meijer*, thans ontvanger te Kollum;

te Kollum, de heer *J. W. van Idsinga*, thans ontvanger te Tzum;

te Tzum, jhr. *B. van Herenthals Everts*, thans surnumerair der belastingen te Groningen;

te Sloten, de heer *W. F. van Nouhuijs*, thans geagreeerd klerk ten kantore van den ontvanger van 's Rijks belastingen te Maassluis.

— Bij onderscheidene Koninklijke besluiten van den 29 en 30 December 1847 zijn:

1°. in hunne tegenwoordige betrekking van controleur bij 's Rijks belastingen verplaatst, te weten:

F. J. Richard de Bertin, van Brielle naar Amsterdam;
J. F. van Harrevelt, van Dockum naar Brielle, residentie Hellevoetsluis;
S. Sinnema, van Workum naar Dockum;

2°. benoemd:

tot controleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Workum, *J. F. Pottgieter*, thans ontvanger te Hoogcarspel.

— Naar men verzekert, is er in de daad sprake geweest van de vereeniging van de afdeeling Waterstaat en Wegen met het departement van buitenlandsche zaken, en wel uithoofde de heer *van Randwijck* zich, als minister van binnenlandsche zaken, had voorgesteld, om eene voordragt te doen ter uitvoering van openbare werken, in verband met eene geldleening, ten einde daarnit de vereischte middelen te vinden, om dit te bewerkstelligen; doch is thans van eene dergelijke vereeniging afgezien. — Men voegt er bij, dat tegen eene dergelijk ontwerp van eene andere zijde nog al eenige bedenkingen waren ingebragt.

LEEUWARDEN, den 1 Januarij.

In den afgeloopen nacht, overleed alhier de Heer *Wijtze de Haan Fz.*, in wien de Schilderkunst een gelukkig beoefenaar en warm voorstander verloren heeft. Ofschoon hij deze kunst uitsluitend als liefhebber in uren van uitspanning beoefende, had hij zich echter de lessen van zijne bekwame leermeesters *van der Kooi* en *de Boer*, zoo zeer ten nutte gemaakt, dat hij het daarin tot eene hoogte gebragt heeft, als slechts door zeer weinige liefhebbers der kunst bereikt wordt. Zijne misschien te ver gedrevene bescheidenheid was oorzaak dat zijn talent en zijne verdiensten als schilder minder algemeen bekend waren, daar de voortbrengselen van zijn penseel, vooral in de laatste jaren slechts zelden buiten den kring van vrienden en kunstkenners, konden worden in oogenschouw genomen.

— Een koninklijk besluit van den 17 December behelst het navolgende:

»De art. 70 en 71 van het reglement op het beleid der regering in de kolonie Suriname worden ingetrokken en vervangen door de volgende bepaling: »De handel en vaart op de kolonie Suriname is opengesteld voor alle volken, »met welke het Koningrijk der Nederlanden in vriendschap leeft. Bijzondere »bepalingen regelen de voorwaarden der toepassing en de hoegrootheid der te »heffen regten.''

Z. Exc. de minister van kolonien heeft aangekondigd dat het bovenstaand besluit in Suriname met den eersten Mei 1848 in werking zal komen, en dat met dien dag het tarief der regten zal rusten op den grondslag eener belasting van *vreemde* schepen met het dubbele der regten voor de *Nederlandsche* bepaald.

— Bij besluit van 18 December is uitvoering gegeven aan het met Zweden en Noorwegen gesloten verdrag van scheepvaart en handel. Aan de ambtenaren is opgemerkt, dat aan de noordsche schepen, ten aanzien van loods- en havengelden, gelijkstelling met de nationale is toegekend, onverschillig van waar die komen, en dat alzoo deze schepen, welke, uit eene russische haven komende, voor de helft beladen zijn met hennep, vlas, hout, teer of pek, insgelijks moeten deelen in de vermindering van 20 pct. op de loodsgelden, welke bij het verdrag van September 1846 met Rusland, aan nederlandsche schepen is verleend. Ter voorkoming van eene verkeerde toepassing van het verdrag, heeft de minister wijders doen opmerken, dat, daar de gelijkstelling ter betaling van regten zich bepaalt bij regtstreeksche aanvoeren, de noordsche schepen, uit eene russische haven komende, geenszins zullen kunnen deelen in de buitengewone vermindering van tien ten honderd op de invoerregten der granen, bij den invoer uit Rusland aan russische en nederlandsche schepen verleend.

— Het besluit, bij 't welk eene premie van tien guldens is toegekend voor aanhalingen van frauduleus ingevoerde partijen suiker in Groningen en Overijssel, is ingetrokken.

— Door het departement van binnenlandsche zaken is aan de kamers van koophandel en fabrijken mededeeling gedaan: 1°. van eene missive van den zaakgelastigde des Konings bij de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, dd. 10 November jl. ten geleide van eene proclamatie, waarbij de Braziliaansche schepen en de met dezelve aangebragte goederen worden ontheven van de betaling van differentiële regten; 2°. van eene missive van denzelfden, dd. 14 November, ten geleide van eene verordening, houdende wijziging van het tarief van regten op den invoer in de Mexicaansche havens, tijdelijk in bezit genomen door de krijgsmagt der Vereenigde Staten; 3°. van eene missive van den Nederlandschen Consul te Stuttgart, van 28 November jl., houdende berigten omtrent de fabricatie van beetwortel-suiker en het verbruik van koloniale suiker, in de Staten der Duitsche tolvereeniging.

— Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft de gouverneurs der provincien uitgenoodigd, om aan de plaatselijke besturen ter kennis te brengen, dat in de attestatien de vita, af te geven om in het genot te komen van de toepassing der wet van den 29 Nivôse, XIII jaar, bepaaldelijk uitgedrukt worde, dat de jongelieden, van wier bestaan die verklaring wordt afgegeven *in persoon voor de plaatselijke besturen zijn verschenen*; immers voor zoo verre buitengewone omstandigheden (alsdan in de attestatie te vermelden) zulks niet volstrektelijk verhinderen, en voorts, dat bij de vermelding van den naam der jongelingen, de dagteekening hunner geboorte uitdrukkelijk opgegeven worde.

— Z. E. de minister van finantien heeft de arrondissements-directeuren voor de directe belastingen verzocht, ten spoedigste de noodige maatregelen te nemen, ter invoering van de wet van November ll. tot opheffing van de consentbiljetten voor onbelast graan, welke met heden den eersten Januarij in werking komen, en hun aanbevolen, de hand te houden aan de bepaling, dat geen gemalen graan op de korenmolens eenige verdere bewerking zal mogen ondergaan, als den eenigen waarborg tegen misbruik.

— De minister van finantien heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat gedurende de maanden Januarij, Februarij en Maart 1848, en niet langer, ten kantore van de betaalmeesters in de arrondissementen, de betaling zal geschieden der pensioenen ten laste van den Staat, loopende over de *vierde drie maanden des jaars* 1847; welke betaling aanvang zal nemen met den 4 Januarij 1848, en voorts, over opgemeld tijdvak, dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd.

— Dezelfde minister heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat, gedurende de maand Januarij 1848, zal zijn opengesteld de rentebetaling over de *tweede zes maanden* 1847, der sommen, door comptabele ambtenaren wegens borgtogt in contanten in 's lands kas gestort, en als zoodanig in het algemeen register ingeschreven; dat, ten gevolge van de daaromtrent vastgestelde verordeningen, de voorschrevene betaling tegen *voldaan*-teekening op de betaalsrol zelve, of wel tegen intrekking eener afzonderlijke quitantie aan ieder van hen, zal geschieden ten kantore van de onderscheidene arrondissements-betaalmeesters, waaronder de woonplaatsen der belanghebbenden ressorteren. — Z. Exc. heeft tevens de belanghebbenden opmerkzaam gemaakt, dat de voldoening der voorschreven interesten, overeenkomstig des ministers advertentie van den 10 Mei 1847, slechts wordt opengesteld gedurende den tijd van eene maand en de vorengemelde interestbetaling alzoo met den laatsten Januarij 1848 zal zijn gesloten; en zijn zij mitsdien in hun eigen belang ernstig aangemaand, niet te verzuimen, om de meergemelde interesten binnen den bepaalden termijn in ontvang te nemen.

— Den 29 Dec. ll. is door den breeden kerkeraad der nederduitsche hervormde gemeente te Rotterdam, uit het bevorens vermelde zestal, geformeerd het volgend drietal van predikanten: DD. *H. A. G. Brumund*, te Vlaardingen; *E. Cats Wor*, te Mijdrecht, en *H. J. R. G. Theesing*, te Zevenhuizen, bij herstemming tegen Ds. *S. K. Thoden van Velzen*, th. dr. te Leeuwarden.

— Te Rotterdam is op den 30 December ll., in ruim zeventigjarigen leeftijd overleden, de weleerw. zeer geleerde heer *M. A. de Jongh*, sedert den jare 1848 emeritus predikant der nederd. herv. gemeente aldaar, welke hij van den jare 1810 door leer en wandel stichtte, gelijk vroeger, van 1797, de gemeenten van Roordahuizum, Sneek en Nijmegen. Geleerd, verlicht en scherpzinnig, heeft hij de zaak der godsdienst, die hij verkondigde, zoo lang zijne krachten zulks toelieten, groote diensten bewezen, en zich ook bij de Rotterdamsche Afdeeling van het Nederlandsche Bijbelgenootschap, waar hij jaren lang als secretaris werkzaam was, bij het Nederlandsche Zendeling-Genootschap, en bij andere nuttige inrigtingen, verdienstelijk gemaakt.

— De heeren *W. Staring* en *T. J. Stieltjes*, luitenants der artillerie, door de Staten van Overijssel belast met het onderzoek nopens het ontwerp der kanalisatie van Salland en Twenthe, waarvan men de kosten op *f* 1,250,000 raamde, hebben dezer dagen een gewijzigd ontwerp voorgedragen, volgens hetwelk een 25tal sluizen en stuwen minder dan volgens het bestaande noodig zou zijn, terwijl, behalve door dit minder aantal kunstwerken, de vaarten van het gewijzigd ontwerp zich door een overvloed van water onderscheiden, waardoor tevens de woeste gronden beter gevloeid en de watermolens gedreven kunnen worden.

— Volgens eenen algemeenen staat, uitgegeven bij de Heeren *v. Meurs en Co.*, te Amsterd., bestaat de Nederl. zeemagt op heden 1 Jan. 1848 als volgt: Zeeuw, van 84 stukken; Koning der Nederlanden, 84; Koningin, 74: Kortenaar, 74; Tromp, 74, (in aanbouw); Ruyter, 74, (in aanb.); Admiraal van Wassenaar, 74, (in aanb.); Prins van Oranje, 60; Doggersbank, 60; Rijn, 54; Schelde, 44; Sambre, 44; Maas, 44; Bellona, 44; Palembang, 44; Jason, 44; Zaan, 44; Ceres, 44; Prins Frederik der Nederlanden, 44; Prins Alexander der Nederlanden, 44; Holland, 44; Prins Hendrik der Nederlanden, 38; Princes Sophia, 38, (in aanb.); Rotterdam, 28; Algiers, 28; Juno, 26; Rupel, 28; Argo, 26; Triton, 28; Nehalennia, 28; Hippomenes, 28; Ajax, 28; Boreas, 28; Castor, 28; van Speyk, 26; Java, 26, (in aanb.); Sumatra, 26, (in aanb.); Borneo, 26, (in aanb.); Attalante, 26, (in aanb.); Pallas, 22; Heldin, 22; Amphitrite, 20; Echo, 18; Pegasus, 18; Meermin, 18; Mercuur, 18; Venus, 18; Koerier, 18; Zwaluw, 18; Haai, 18; Lynx, 18; Sperwer, 18; Vliegende Visch, 14; Postiljon, 14; Snelheid, 14; Arend, 14; Pijl, 14; Zeepaard, 12, in (aanb.); Zechond, 12, (in aanb.); Cachelot, 12, (in aanb.); Bruinvisch, 12, (in aanb.); Brak, 8; Windhond, 12; Lansier, 5; Husaar, 5; Dolfijn, 5; Circe, 14; Sylph, 4; Pilades, 14; Janus, 14; Argo, 14; Vos, 4; Wesp, 4; Adder, 3; Schorpioen, 8; Aruba, 8; Banca, 4; Banda, 6; Ambon, 6; Saparoea, 6; Ternate, 6; Rembang, 6; Egmond, 5; Zephyr, 5; Kameleon, 12; Urania, 12; stoomschepen: Batavia; Curacao, 7; Cerberus, 8; Etna, 7; Phoenix, 7; Hekla, 7; Bromo, 7; Merapie, 7; Cycloop, 7; Vesuvius, 7; Laurens Coster; Borneo, 11; Onrust, 11; Suriname; transportschepen: Samarang; Dordrecht; Merwede; Prins Willem Frederik Henderik; 10 Gaffel-Kannonneerb., à 1 mort. en 3 st.; 35 dito gr. model; 30 dito kl. model.

Voorts telt de koopvaardij: 189 schepen te Amsterd. te huis behoorende (zijnde Fregat-, Bark- en Brikschepen) 116 te Rotterd. te huis behoorende, zijnde insgelijks voorn. schepen; 27 te Dordrecht, 8 te Middelburg, 14 te Schiedam, 6 te Alblasserdam, 4 te Zaandam, 5 te Harlingen, 5 te 's Hage, 5 te Zierikzee, 3 aan den Kinderdijk en 1 te Tiel, zoo mede 946 Galjoot-, Kof-, Fjalk- en Smakschepen.

— Werden wij in de jaarboeken der zeevaart getroffen, door de verhalen der vele rampen en gevaren, waarmede de zeeman zoo voor als na te kampen heeft; door de beschrijving van het bijna ongeloofbaar schijnende lijden, dat hij heeft ondergaan en kunnen verduren; niet minder wekken onze bewondering op, die trekken van ware heldenmoed, van edele zelfopoffering en menschenliefde, die zij op vele bladzijden ten toon spreiden, waarvan de wederga misschien nergens elders wordt gevonden. De stranding van het schoonerschip *Sirene* en de redding zijner manschap, dezer dagen, levert daartoe weder eene treffende bijdrage.

Den 25 December ll. des voormiddags ten 9 ure ongeveer, strandde op een buitenrif der Engelschmansplaat, tusschen de eilanden Ameland en Schiermonnikoog, het Pruisisch schoonerschip *Sirene*, gevoerd door kapitein *Topf*, geladen met suiker, koffij en peper, komende van Liverpool, bestemd naar Hamburg. Weldra was het anders hechte schip zoo lek gestoten, dat het zeewater eenige voeten hoog in hetzelve opklom, en de kapitein het raadzaam achtte zijn schip te verlaten en in de booten lijfsbehoud te zoeken. Niettegenstaande het gure weder en de velle vorst, werd de boot in haast te water gelaten en door den kapitein en stuurman met *vijf* man der ekwipaadje bemand; terwijl de overige *drie* matrozen hun leven met de kleine sloep, zochten te redden.

Mogt de ekwipaadje de ijsselijkheid der stranding ontkomen zijn, hare toestand was echter weinig verbeterd, zoo niet verergerd. — Verbeeld u, eene opene ranke boot door zeven man bevracht, van weinig of geene leeftogt voorzien, onophoudelijk blootgesteld aan den snerpenden oostewind, die hunne leden verstijft, te midden der stroomingen en drijvende ijsschotsen, die hun beletten het land te naderen en dreigen zeewaarts te voeren, zoo niet beleid en aanhoudende inspanning dat gevaar te boven komt. — De dag van den 25 December en de daarop volgende koude nacht, worden al worstelende met het ontrouwe element, in de opene boot doorgebragt, zonder dat het de bemanning derzelve mag gelukken, de gewenschte kust te bereiken; eerst in den voormiddag van den 26sten komt zij in het gezigt van eenige Wierumer visschers, die dadelijk over het ijs toesnellen, om de lijdende manschap ter hulp te komen. Doch, het is hun bij de zich hier en daar opdoende opene vakken of sleuven in het ijs, niet mogelijk de boot nabij genoeg te komen om de schipbreukelingen te kunnen helpen. Na echter eene kleine jol van wal gehaald te hebben en met behulp daarvan gelukt het beter, en met verbazende krachtsinspanning brengen de Wierumer visschers in den avond van den 26sten de zeven manschappen der boot, ze dragende en ondersteunende over het ijs, behouden aan wal. Groot was de blijdschap dezer zoo vreesselijk afgematte en aan bevrozen ledematen lijdende schipbreukelingen, over hunne redding; doch deze blijdschap werd vergald eensdeels door den treurigen toestand, waarin bijzonder de hoogbejaarde kapitein en de kok, door het bevriezen hunner ledematen verkeeren, maar nog meer door de onzekerheid omtrent het lot der drie overige matrozen, welke zich met de kleine sloep zochten te redden. Welk is hun lot geworden? Zijn ze door de stroom en ijsschollen de Noordzee ingesleept, om daar hun graf te vinden, of is het hun mogen gelukken op de Engelschmansplaat te landen? . . . Men hoopt, men gelooft het laatste; men meent daar menschelijke gedaanten gezien te hebben! Maar is hun lot daar beter, dan door de Noordzee baren verslonden te worden? Is het gelukkiger den langzamen dood van honger of koude, dan den schielijker in het bed der wateren te sterven? . . . Immers, de vlakke zandplaat verschaft hun evenmin beschutting voor den bevriezenden adem des kouden oostenwinds, als ze in staat is, eenig voedsel aan de van niets voorziene schipbreukelingen te geven! De dood grijnst hen dus van alle kanten aan, zoo niet buitengewone moed en krachts-ontwikkeling van andere natuurgenooten hen ter hulpe komt. Maar hoe zal men hun hulpe bieden, op een afstand van nagenoeg twee uren der vaste kust? Een afstand die gevuld is door ijs, onbestand om de menschelijke voet te dragen, zich verzettende tegen de doorvaart van elk vaartuig, hoegenaamd. Slechts van de zijde van Schiermonnikoog, over het Vriesche gat, door middel van eene zich daar bevindende reddingboot, schijnt redding mogelijk. En zoo als het gewoonlijk gaat: wat mogelijk is hoopt men; wat hoop is gelooft men voor werkelijkheid, zoolang het tegendeel niet openbaar wordt. Het is zoo zoet voor den hopelooze zich aan een' strohalm vast te houden! Ook hier was dit ten naastenbij het geval; de voorgestelde hoop op redding, meende men voor geloof te kunnen aannemen, en reeds waren er, die meenden in het Vriesche gat eene boot gezien te hebben. Maar ijdel was de hoop, ijdel dit geloof! De drie man der kleine sloep, waren, zoo als nader bleek, werkelijk op de dorre zandplaat, genaamd *de Kalkman* of *Engelschmansplaat*, geland, waren dáár overgegeven en aan den kouden oostewind zonder eenige beschutting, en aan de vreesselijkste aller menschelijke beproevingen, aan honger en dorst, zonder hulp, zonder redding! — Het was hun gelukt, met de kleine sloep, de niet ver van het gestrande wrak gelegene zandplaat te bereiken, en, onbekend, zoo als zij waren, met de kust waarop hun schip verloren was gegaan, zullen zij, in het eerste oogenblik toen zij dien ongunstigen grond betraden, zich voor gered gehouden hebben, in de meening zeker, den voet op het vasteland te hebben gezet. Hoe vreesselijk moet hunne teleurstelling geweest zijn, toen zij bij nader onderzoek bevonden, dat slechts eene dorre van alles beroofde zandplaat, hen uit de golven der zee, uit het midden der drijvende ijsschollen had opgenomen. Zonder dak om zich voor den al kouder en kouder wordende oostewind te beschutten; zonder vuur om zich te droogen en te verwarmen; zonder voedsel om het afgematte ligchaam te versterken, wachten zij den nacht van den 25 op den 26 December onder den blooten hemel af. Hoe lang moet hun die nacht van 16 uren niet gevallen zijn, onder harde vorst, die te gevoeliger wordt naar mate de wind sterker waait! Het daglicht moge hun welkom geweest zijn en hoop op redding gegeven hebben, het strekte tevens, om hun het hagchelijke van den toestand waarin zij zich bevonden, te duidelijker voor oogen te stellen. Achter zich de schuimende golven der noordzee, links en regts de eilanden Schiermonnikoog en Ameland, door onoverkoombare zeegaten van hen gescheiden, vóór zich de Vriesche kust, doch door het drijvende en zwakke ijs, onbereikbaar! Tot beschutting geen dak, tot ontdooijing hunner verstijfde ledematen geen vuur, tot voedsel slechts eene enkele door de zee op het strand geworpen mossel! Zie daar hunne vooruitzigten, zie daar hunnen toestand, op den tweeden dag na de stranding. Nergens waar hun oog zich wendt, eenig uitzigt van redding. De korte dag van den 26 December, kruipt langzaam voorbij, om plaats te maken voor eenen langen en bangen koude winternacht, met alle zijne ijsselijkheden. Slechts eene aanhoudende en sterke beweging, houdt het bloed in hunne aderen vloeijende; en een stijf om het lijf toegeregene doek of kous, doet de ledigheid der maag minder voelbaar zijn. Zóó wordt de tweede nacht doorgebragt, terwijl men bijkans wanhopend naar de derde dag uitziet, die evenmin hulp of redding baart, als een der vorigen. Reeds doen koude en honger, hare verwoestende werking, door verzwakking en uitputting gewaar worden; de jongste der drie, kan de zoo noodzakelijke ligchaams beweging niet meer volbrengen; hij legt zich op de met sneeuw bedekte koude bodem neder, zijne handen en voeten zijn bevrozen; — en het ware met hem gedaan geweest, zoo zijne lotgenooten zich niet over hem ontfermd en zijn ligchaam, door het hunne hadden pogen te verwarmen. — Wie kan de akelijkheid der toestand van de derde nacht schetsen, die zij hulpeloos op de woeste zandplaat doorbrengen? . . Hoe langer zoo meer zonder uitzigt op hulp! Maar hoe grooter de nood, hoe naderbij de redding! zoo elders, zoo ook hier.

De onzekerheid omtrent het lot der drie ongelukkigen, deed zoowel de visschers te Wierum als die te Moddergat, in eene medelijdende angstige spanning verkeeren; en, of er ook door anderen mogt voorspeld worden, »dat, wanneer de drie matrozen niet van de kant van Schiermonnikoog mogten gered zijn" zoo als men hoopte, »zij dan toch door koude en honger reeds moesten zijn omgekomen," — *elf* kloeke en beradene visscherlieden uit het Moddergat, met namen: *Tæke Eelzes Visser, Pieter Eelzes Visser, Gerben Eelzes Visser, Kornelis Eelzes Visser, Andries Gooitsen Botstra, Pieter Sjoerds Hiemstra, Harmen Klases de Vries, Eelke Aukes Visser, Willje Aukes Visser, Aarnt Jans Post* en *Kornelis Sipkes Visser*, namen in den avond van den 27sten, het koene besluit, op de plaats zelve, de zaak te onderzoeken, en de gevaarlijke togt naar de zoogenaamde kalkman of Engelschmansplaat, te beproeven, voorzien van eene kleine jol, door vier man gedragen; van eenigen leeftogt en middelen om vuur te kunnen maken, aanvaarden deze elf moedige mannen nog in denzelfden avond of nacht, den moeijelijken en met levensgevaar vergezelden togt. Nu eens bezwijkt het zwakke ijs onder hunne voeten en schieten zij tot den middel in het kille water; dan weder bedienen zij zich van de medegenomene jol, om over de zich opdoende spleiten of geulen in het ijs te geraken, al kampende tegen de drijvende ijsschotsen; of zij springen van het eene stuk ijs op het andere over, met gevaar dat het onder hunne voeten verdwijnt. Maar hoe moeijelijk, hoe gevaarvol voor hun eigen leven, de reis ook zij, geen hunner zinkt de moed in de schoenen en na veel worstelens en zwoegens gelukt het hun eindelijk in den morgen van den 28 dezer het einddoel van hunne togt te bereiken, den voet op de zandplaat te zetten, waarop drie ongelukkige schipbreukelingen, drie maal vier en twintig uren te vergeefs naar redding uitzagen. De [illegible] visschers smaken het onuitsprekelijk genot, de drie reeds voor dood geachte matrozen, nog levend te vinden, hoezeer dan in een' treurigen toestand, daar ook reeds de beide sterksten, zoodanig verzwakt waren, dat zij slechts enkele stappen konden gaan, terwijl de jongste met bevrozen handen en voeten, in half bewusteloozen staat ter neder lag. Het aanleggen van een vuur, de toediening van een weinig verkwikkends, wekt de uitdoovende levensgeesten wederop; en nadat men zich verzekerd had, dat er van het gestrandde schip voor het oogenblik, niets te bergen was, vermits hetzelve reeds onder water gezonken was, werd de terugreis ondernomen. Hoewel het nu dag was, terwijl daarentegen de heenreis bij nacht geschiedde, was evenwel het gevaar niet verminderd en de overtogt eerder moeijelijker geworden, doordien men genoodzaakt was, de jongste der schipbreukelingen geheel en bestendig te dragen en de beide anderen in het gaan, op den ongemakkelijken weg, te ondersteunen. Maar ook deze bezwaren, kwamen de moedige mannen door inspanning en volharding te boven, en zij waren zoo gelukkig des avonds ten ruim 7 ure, met hunne kostbare vracht, behouden te Moddergat aan wal te stappen, in het bewustzijn, *het leven van drie medemenschen te hebben gered!*

Blijdschap, vreugde en innige dankbaarheid, straalde uit de oogen der geredden, benijdenswaardige grootsche zelfvoldoening stond op het veeltijds ruwe gelaat der kloekmoedige visschers te lezen; zij smaakten de zoo wel verdiende vruchten die het verrigten van eene edele daad steeds voortbrengt!

De schipbreukelingen zijn nu verzorgd; en hunne redders . . . . vergeten? Neen! de menschenvriend vergeet zulke daden van zelfopoffering en menschenliefde niet. De Nederlander, die zoo gaarne zijne hand en beurs opent, als het de zaak der lijdende menschheid geldt, zal ook nu deze groote daad van ware moed en menschenliefde, door een elftal arme visschers volbragt, op eene haar waardige wijze weten te erkennen en te beloonen!

(*Ten kantore der Leeuwarder Courant, zal men zich gaarne belasten, met het in ontvang nemen, van giften, ten behoeve der behoeftige visschers, die zoo belangeloos hun leven tot redding hunner natuurgenooten hebben veil gehad.*)

MENGELWERK.

KRONIJK VAN WORP VAN THABOR.

De Uitgave van deze Kronijk door het Friesch Genootschap, heeft de aandacht der Geleerden tot zich getrokken en bijzonder van den Hoogleeraar P. J. VETH, welke in eene brochure in *de Gids*, over de zeden der Friezen vóór het verlies hunner vrijheid, daarvan heeft gebruik gemaakt en hetwelk wij van belang genoeg achten voor de Lezers der Courant, zoo ver zij der Friesche Historie zijn toegedaan, daarmede bekend te worden, wijl *de Gids* niet algemeen gelezen wordt. De Heer VETH na eene korte historische herinnering over het tijdvak, waarin Friesland door burgeroorlogen geteisterd werd en eindelijk zijne onafhankelijkheid verloor, en na een aardrijkskundig overzigt van het toenmalig Friesland, geeft eene vertaling van de door WORP in het 2e hoofdstuk van het I boek beschreven Schets van de zeden der Friezen, waarbij deze geschiedschrijver dit gedeelte van zijn Vaderland, en dus het nog tegenwoordig Friesland, zich voor den geest zal hebben gesteld, dat met zijne onafhankelijkheid ook zijne nationale zelfstandigheid het langst had bewaard.

Die vertaling luidt aldus:

»Terwijl ik den lof der Friezen te vermelden en hunne zeden te schetsen wensch, verdient het in de eerste plaats vooral te worden opgemerkt, dat de Friezen, ofschoon zij onder de Germanen vertoeven, en gerekend worden tot hen te behooren, echter door voorkomen, taal en zeden ten sterkste van de overige Germaansche volken verschillen. Slechts zeer weinigen zijn er onder de Germanen die hunne taal kunnen verstaan, en nog veel geringer is het aantal dergenen die haar ooit volkomen leeren spreken, hetgeen naauwelijks aan één uit de duizend te beurt valt (1). Ook verschilden onze vaderen van al de overige Germanen niet weinig in uiterlijk voorkomen, zoodat een Fries, ver van zijn Vaderland verwijderd, alleen daaraan gemakkelijk kon onderkend worden. De oorzaak hiervan meen ik daaruit te moeten verklaren, dat eertijds de Friezen slechts weinig omgang met hunne naburen hadden. Doch thans zijn zij, ten gevolge van het veelvuldig onderling verkeer, naar het uitwendige, bijna aan de overige Germanen gelijk geworden, ofschoon de vrouwen, nog tot op den huidigen dag, in kleeding, en vooral in kapsels, aanmerkelijk van de vrouwen der naburige volken verschillen. En ofschoon *Friesland* slechts weinige steden, maar daarentegen vele dorpen en gehuchten telt, zoodat de bevolking slechts voor een klein gedeelte uit stedelingen, en voor verreweg het grootste gedeelte uit landlieden bestaat, overtreffen deze echter de landlieden van alle andere Germaansche gewesten door de beschaafdheid en ingetogenheid van hunne gesprekken en manieren, door de pracht hunner huizen, de netheid en fraaiheid van hun huisraad, de kostbaarheid en sierlijkheid hunner kleeding, en hunnen overvloed van zilver en goud. En om hier van de meer behoeftigen niet te gewagen, met name van de gehuurde knechten, die zelfs doorgaans nog twee of drie soorten van kleederen bezitten, waarvan zij zich naar den afwisselenden eisch des weders bedienen, wil ik slechts opmerken, dat de vrouwen op feestdagen zoodanig van goud en zilver schitteren, dat het moeijelijk zou zijn elders in de Christenwereld daarvan een dergelijk voorbeeld te vinden. Zelden ziet gij alsdan eene boerenvrouw, die niet met een zuiver zilveren of vergulden gordel van groot gewigt is versierd. Hierbij voegen de rijken, naar voorvaderlijk gebruik, armbanden, en als borstsieraad gouden of zilveren agrafen van niet geringe waarde. En dit alles betreft nog slechts de vrouwen uit het volk terwijl de dames van edelen huize met nog vele andere gouden en zilveren kleinooden van allerlei aard zijn opgepronkt, zoodat zij er bijna meer mede beladen dan versierd schijnen, hetgeen voor de Germanen, die soms *Friesland* bezoeken, een ongewoon en vermakelijk schouwspel oplevert"

»Ofschoon men gewoon is aan de Friezen eene woeste en onmeêdoogende geaardheid toe te kennen; openbaren zij die echter, zoo men juist wil spreken, alleen ten opzigte van hunne vijanden, en geenszins van allen zonder onderscheid, daar zij veeleer door buitengewone mildheid, wellevendheid en gastvrijheid andere volken overtreffen. Vreemdelingen, onbekenden en behoeftigen worden niet slechts door hen vriendelijk ontvangen, wanneer zij om herbergzaamheid vragen, maar zij noodigen en dringen hen zelfs uit eigen beweging, en zetten hun overvloed van leeftogt voor, zoo vaak er geene openbare herbergen voorhanden zijn, waar zij zich van het noodige voorzien kunnen. Om dezelfde reden vieren zij ook talrijke, ja bijna dagelijksche gastmalen, waar zij echter, naar de wijze der Germanen, gewoon zijn, zich meer dan betamelijk is aan de dronkenschap over te geven. Zij bezitten eene soort van horens, van wilde dieren afkomstig en van ontzettenden omvang, aan den rand, in het midden, en aan het uiteinde met goud of zilver beslagen, van welke zij zich bij hunne maaltijden in de plaats van bekers bedienen. Waarschijnlijk zijn dit de horens, waarvan CAESAR in het zesde boek zijner Gallische oorlogen gewag maakt, wanneer hij zegt: »Het is bekend, dat in het Hercinisch woud velerlei wilde dieren gevonden worden, die elders nooit worden aangetroffen, waaronder vooral ook »die soort behoort, welke den naam van *Uri* draagt, De grootte, gedaante en »voorkomen dezer horens verschilt veel van die van ons rundvee. Deze worden »zorgvuldig opgezameld, en, van den rand af, met zilver versierd, bij groote »gastmalen in plaats van bekers gebezigd."

»Nog eene andere gewoonte verdient hier vermeld te worden, die bij andere volken zeldzaam, maar aan dit bijzonder eigen is, en bij hen als eene vaste wet geldt, die voorzeker noch verachtelijk, noch belagchelijk mag geoordeeld worden. Zij bestaat daarin, dat zij, aan tafel den vollen beker aan den naast zittenden gast toereikende, gewoon zijn, hem daarbij de rechterhand te drukken, van welken rang, staat of sekse hij wezen moge, terwijl zij, ingeval de personen van verschillende sekse zijn, of beide tot het vrouwelijk geslacht behooren, gewoonlijk daarbij nog een' kus voegen. Dit wordt in geen geval ongepast geoordeeld, en geeft tot geenerlei verdenking of aanstoot aanleiding, dewijl het in een talrijk gezelschap en voor de oogen van velen geschiedt. En dit heeft niet alleen bij de gastmalen plaats, maar ook wanneer iemand, na kortere of langere afwezigheid, terugkeert, wordt hij niet slechts door zijne gade en vrouwelijke bloedverwanten, maar ook door andere vrouwen, van welke hij slechts een vriend, een buurman of zelfs maar een gewone bekende is, na toereiking der regterhand, omhelsd en gekust. En ofschoon de vreemdelingen anders gewoon zijn met dit gebruik den spot te drijven, maken zij, die zich om

(1) Men herinnere zich hierbij aan de gewoonte der Friezen, gedurende de twisten der Schieringers en Vetkoopers, om zekere spreekwijzen, bij wijze van *schibboleth*, door de gevangenen te laten opzeggen, ten einde daaraan de vreemdelingen te onderkennen, die zich in hunne twisten gemengd hadden, en die onmiddellijk te verdrinken.

[illegible] reden, in *Friesland* ophouden, waarschijnlijk omdat zij het niet [illegible] vinden, geene swarigheid om het gegeven voorbeeld te volgen."

»Tot lof des Frieschen volks is veel door de uitstekendste mannen geschreven, waarvan ons het een en ander in handen is gekomen. Ik zal mij vergenoegen hier aan te halen, wat BARTHOLOMEUS ANGLICUS, en na hem AENEAS SIJLVIUS, die later, tot Paus verheven, den naam van PIUS II heeft aangenomen, in hunne schriften getuigd hebben. Het Friesche volk, zeggen zij, krijgshaftig, in »den wapenhandel geoefend, van forschen en krachtigen ligchaamsbouw, van »een kalm en onversaagd gemoed. Het is een vrij volk, dat zijne eigenaardige »zeden heeft, en, ongeneigd om aan vreemden te gehoorzamen, ook over an»deren niet begeert te heerschen. Uit liefde voor de vrijheid aarzelt het niet, »zich aan levensgevaar bloot te stellen, en het verkiest den dood boven het »juk der slavernij. Daarom erkennen zij ook geene militaire waardigheden, en »dulden niet, dat iemand hunner, om den wille des oorlogs, zich boven zijne »medeburgers verheffe (2). Echter gehoorzamen zij aan regters, die zij jaar»lijks uit hun midden verkiezen, en die het gemeenebest naar billijkheid be»sturen. De mannen hebben bijna allen het hoofdhaar in de rondte wegge»schoren, en zij achten het voegzaam, dat, naarmate iemand van edeler af»komst is, het overblijvende haar tot geringer omvang beperkt worde. Op »kuischheid stellen zij hoogen prijs, en het gebrek aan eerbaarheid wordt in »de vrouwen gestrengelijk gestraft. Hunne zonen en dochteren bewaren zij bij »kuischheid, tot zij de volkomene rijpheid bereikt hebben, waaraan het vooral »is toe te schrijven, dat zij een gezond en krachtig kroost voortbrengen." Dusverre BARTHOLOMEUS in zijn boek *de proprietatibus rerum* en PIUS in zijn *Europa.* Het hier gezegde is bijna alles nog op de tegenwoordige Friezen van toepassing, met uitzondering van enkele gebruiken, die in verloop van tijd óf gewijzigd óf geheel afgeschaft zijn. Inzonderheid is het thans niet meer waar, wat BARTHOLOMEUS zegt, dat schier alle mannen, en inzonderheid de edelen, zich het hoofdhaar in de rondte laten wegscheren. Want thans is het algemeen, het haar te laten groeijen, ofschoon onze voorouders voormeld gebruik hadden, en het door KAREL *den Grooten* voor onze edelen was vastgesteld, gelijk blijkt, uit de privilegien, door dezen Vorst geschonken."

Hier volgt nu nog eene wederlegging van WORP, betrekkelijk den ongehuwden Prieterstand, door SIJLVIUS aangevoerd, waarmede de vertaling besloten wordt. De Heer VETH voegt daarachter nog eenige opmerkingen, met aanhaling van eenige plaatsen uit WORPS *Kronijk*, en betuigt ten slotte sijnen dank voor de mededeeling van dat belangrijk werk, waarvan de druk is bezorgd door den zeer verdienstelijken Secretaris van het Genootschap, Dr. J. G. OTTEMA, die reeds vroeger een naauwkeurig verslag wegens de voorhandene handschriften van genoemde Kronijk had gegeven. Wij betuigen wederkeerig den Hoogleeraar onzen dank voor zijne belangstelling, en hopen met hem dat zijne uittreksels zullen strekken tot meerdere bekendwording en aanbeveling van de Kronijk van WORP VAN THABOR.

Een werkend Lid van het Friesch Genootschap.

(2) Zie hier den grond van het oordeel over de Friezen, dat zij geheel vreemd waren aan de begrippen van ridderlijke eer.

Getrouwd:
Groningen, den 28 December 1847.
Jonkhr. Mr. J. E. VAN PANHUIJS, en
Jonkv. A. M. C. ALBERDA VAN EKENSTEIN.

Getrouwd:
Harlingen, den 29 December 1847.
MR. A. G. VAN VELSEN WIERSMA en
A. TJALLINGII.
Eenige kennisgeving.

LEEUWARDEN, den 27 December 1847. Heden beviel van een' welgeschapen ZOON WIJTSKE VAN DER WAL, geliefde Echtgenoote van
H. FOLKERTSMA,
Huisonderwijzer.

Heden beviel zeer voorspoedig van twee welgeschapene DOCHTERS, CORNELIA FABER, geliefde Echtgenoot van
Franeker, den 28 December 1847. A. H. V. D. MEULEN.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, PETRONELLA FOLKERTSMA, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, den 29 December 1847. F. STOETT.

Heden beviel van eenen welgeschapenen ZOON, A. D. GORTER, geliefde Echtgenoote van
Kootstertille, den 29 December 1847. G. W. V. D. MEER.

Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER, MARGARETHA CAROLINA ALBARDA, Echtgenoote van
Wirdum, den 30 December 1847. S. WITTEVEEN.

Heden beviel vrij voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, A. T. A. TERWISSCHA VAN SCHELTINGA, geliefde Echtgenoot van
Ugoklooster, den 31 December 1847. H. M. BRANDSMA.

NORG, den 31 December 1847. Heden beviel van eenen ZOON WOBINA DE BOER, — HEPPENER.

Heden verloste voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, MARGARETHA VAN DER VELDE, geliefde Echtgenoot van
Bolsward, den 1 Januarij 1848.
L. WARTNA.
Goud en Zilversmid.

WIER, den 1 Januarij 1848. Heden beviel van een' ZOON A. D. ALBERSMA, Echtgenoot van
F. H. V. D. MEULEN.

HUIZUM, den 3 Januarij 1848. Heden beviel door Gods goedheid van eene welgeschapene DOCHTER, WILHELMINA WIJGERSMA, geboren BEEN.

Heden overleed onze waarde Tante Mejufvrouw JELTJE RINGNALDA, Weduwe van wijlen den WelEerwaarden Zeer Geleerden Heer PETRUS VAN GORKUM, in leven Emeritus Predikant te Franeker, in den gezegenden ouderdom van bijna 82 jaren.
Franeker, den 25 December 1847.
J. B. RINGNALDA,
uit aller naam.

LEEUWARDEN, den 27 December 1847. Heden overleed alhier, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der Stervenden, in den ouderdom van ruim 79 jaren, de Hoog Welgeborene Vrouwe ANNA MARIA DE HAAN, Douairière HETTEMA.

Het heeft den Almagtigen Heer van leven en dood, in zijne ondoorgrondelijke Wijsheid behaagd, heden morgen omstreeks elf ure, na eene genoegelijke Echtvereeniging van bijkans twintig jaren, tot zich te nemen, mijne teedergeliefde Echtgenoote EELKJEN BAUKES POPPES, in den ouderdom van vijf en zestig jaren.

Eene korte maar hevige ziekte van slechts vier dagen, maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.

Hoe groot en smartelijk mij en onze kinderen dit verlies zij, zal ieder beseffen, die de overledene in haar nuttig leven van nabij gekend heeft.

De troost met de hoop eens beteren levens, ondersteune mij in mijne hooge jaren, in deze treurige omstandigheden.

Balk, den 27 December 1847. J. MEINESZ.

Heden is na eene uitteerende ziekte ontslapen mijn geliefde Echtgenoot, BINNERT HALBERTSMA, in leven Koopman en Lid van de Kamer van Koophandel en Fabrijken in Vriesland, in den ouderdom van ruim 52 jaren.

De vijf kinderen uit onzen dertigjarigen echt mij overgebleven, benevens twee behuwdkinderen, betreuren met mij dit vernieuwd verlies.

Grouw, den 27 December 1847.
HINKE M. KUIPERS.
Wed. B. HALBERTSMA.

De handel, door den overledene gedreven, zal op denzelfden voet worden voortgezet.

LEEUWARDEN, den 27 December 1847. Heden overleed in het St. Antonij-Gasthuis alhier, Mejufvrouw AALTJE JELLES TERPSTRA, Weduwe JOHANNES [illegible], oud ruim 87 jaren.

Heden overleed na langdurig lijden, mijne geliefde Echtgenoote TRIJNTJE [illegible] DE VRIES, in den ouderdom van 59 jaren, na eene echtvereeniging van 28 jaren.
[illegible] December 1847. S. P. RINGSMA.

Heden nacht ruim een ure overleed tot bittere droefheid, van mij en mijne Kinderen en Behuwdkinderen aan een plotseling, doch hevig toeval, Vrouwe PIETRONELLA HELENA CORNELIA WENTHOLT, den ouderdom bereikt hebbende van 72 jaren en ruim 4 maanden, waarvan ik bijna 47 jaren in eene hoogstgelukkige echtverbindtenis met haar mogt doorbrengen.
Leeuwarden, den 28 December 1847. S. SALVERDA.

Heden morgen werd mijn en mijner Kinderen hart vervuld met bittere droefheid en rouw, door het overlijden mijner dierbare Echtgenoot en hunner teeder zorgdragende Moeder, de Welgeborene Vrouwe LUUTSKE RENEMAN. Zij bereikte den ouderdom van ruim 52 jaren, van welken ik bijna 28 jaren door eenen gelukkigen echt met haar mogt vereenigd zijn.
Leeuwarden, den 28 December 1847. P. F. MARTIN.

Heden overleed ons innig geliefd jongste Zoontje GERARD JAN, in den ouderdom van vier jaren en vier maanden.
Leeuwarden, den 28 December 1847.
CORNS. J. FEDDES.
K. FEDDES, geb. HEIJMANS.

Heden overleed alhier in den ouderdom van bijna 67 jaren, onze dierbare Moeder, MARIA ARNOLDA BOERS, Wed. JOHANNES KROMSIGT, eene korte doch hevige ongesteldheid maakte een einde aan haar (voor ons dierbaar) leven.
Leeuwarden, den 29 December 1847.
P. J. KROMSIGT.
Uit naam mijner Broeders en Zusters.
Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze voor bijzondere Kennisgeving aan te merken, zoo wel binnen als buiten deze Stad.

Tot bittere droefheid van mij en mijne betrekkingen, overleed heden na eene korte ongesteldheid, mijn innig geliefd eenigst Zoontje GERRIT, in den ouderdom van nog geen *vier* jaren.
Groningen, den 29 December 1847.
L. A. J. VAN BERGEN,
Wed. G. WILHELMIJ.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed na eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, onze dierbare Dochter FETTJE, in den ouderdom van 24 jaren en circa 8 maanden.
Hijlaard, den 30 December 1847.
H. WASSENAAR.
F. A. DE JONG.
Dienende deze tot bijzondere kennisgeving aan Familie en Bekenden.

Heden overleed, na langdurige sukkeling, tot onze en onzer Kinderen smart, onze ZOON HOMME, in den ouderdom van ruim 18 jaren.
Boven-Knijpe, den 30 December 1847.
H. A. SIEBENGA.
J. D. SIEBENGA.

Op den 31 December 1847, is in het St. Anthonij-Gasthuis te Leeuwarden overleden, onze dierbare Moeder JANTJE ROMKES SNOEK, in den ouderdom van bijna 78 jaren.
L. W. LAMBSMA,
uit aller naam.

Gisteren avond overleed, tot onze groote droefheid, ons geliefd Dochtertje KLAASKE, in den ouderdom van ruim acht jaren.
Almenum, den 31 December 1847.
D. S. HOLLENGA.
G. H. DE BOER.

Heden even na middernacht overleed ten gevolge eener hevige ongesteldheid van zeven dagen, mijn dierbare en innig geliefde Zoon, den Heer WIJTZE DE HAAN, in den ouderdom van ruim drie en veertig jaren.

Wat ik in mijnen hoogen ouderdom aan hem verlies zal ieder gevoelig moederhart beseffen, terwijl ik met mijne overgeblevene kinderen hem den onvergetelijken beween, troost ik mij dat hij thans in zaliger gewesten het loon geniet, voor alle braven weggelegd.
Leeuwarden, den 1 Januarij 1848.
A. DE HAAN, geb. VAN DER MEULEN.
Mede uit naam van mijne Kinderen.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed in den ouderdom van circa 80 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, den Heer BENJAMIN ARONS DRIELSMA, na eene gelukkige echtvereeniging van 53½ jaren.
Leeuwarden, den 1 Januarij 1848.
RACHEL DE JONG,
Wed. B. A. DRIELSMA.
Eenige kennisgeving.

Opgave van den Prijs en de aanvoer van *BOTER*, den 31 December 1847, aan de Waag te Leeuwarden:

PRIJS. BOTER, *f* 42,50.
AANVOER. 332/4 179/8 87/16.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw:*
LEEUWARDEN, den 31 December 1847, *f* 42,50.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 1 Januarij 1848.

NEDERLAND.				Gebl.
Werk. Schuld	2½ pCt.	55	55½	55⅜
Dito dito ..	3 »	67	67¼	67⅛
Dito dito ...	4 »	85¼	85¾	85½
Amort.-Synd.	3½ »			
Handel-Maats.	4½ »	163¼	163½	163⅜
O. I. Leening	4 »	85	85½	85¼
BELGIE.				
bij Banc. Belg.	2½ pCt.			
SPANJE.				
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	15½	16	15⅞
» » v. 510 £	5 »	15	15½	15¼
Dito onbep. Stuk.	5 »			
»	3 »	30¾	31¼	30⅞
dito Binnenl. à 6/m	3 »	25	25½	25 5/16
Ardoin Coupon		11¼	12¼	

PORTUGAL.				Gebl.
Neg. te Londen	3 pCt.	23	23½	23¼
Dito dito.....	4 »	23¾	24¼	24
RUSLAND.				
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	104½	105¼	104⅜
dito dito 1828/1829	5 »			
Dito bij dito..	4 »	86¼	86¾	86½
Dito bij *Stiegl.*	4 »	86½	86¾	86⅝
AMERIKA.				
Oblig	6 pCt.			
Bank-Actien.				
OOSTENRIJK.				
Metaliek... . .	5 pCt.	98¼	98¾	98½
W.B. bij *G.& Co.*	5 »	100¼	100¾	100½
BRAZILIE.				
Leening.. . ..	5 pCt.			

Uitgest. Grenada 3½, ¾, ⅝; Peru coupons 1½.

Integralen waren gevraagd en williger; de overige binnenlandsche hebben zich mede in prijs verbeterd; Handelmaatschappij iets aangenamer.

5 pct. Spaansche fondsen waren, ten gevolge der hooger koers van Londen, met levendigen handel, williger; 3 pct. iets vaster; Coupons merkelijk hooger; Portugal iets vaster; in de overige buitenlandsche was geen merkbaar verschil.

De regthebbenden op eene den 26 September 1847, op Ameland aan strand gespoelde CHALOUP, waarin staat: Martha Blijth-Phillip Davis; alsmede op eene ongemerkte SPIER, worden uitgenoodigd dezelven te reclameren bij den Grietman van Ameland, als belast met de functien van Opperstrandvonder aldaar.
Ameland, den 28 September 1847.

AANBESTEDING

van het BOUWEN eener HEEREN HUIZINGE met twee verdiepingen, nabij Heerenveen, aan den Straatweg en de Publieke Vaart, met bijlevering van alle daartoe benoodigde Materialen, ingevolge Bestek en Teekening; zijnde de fundamenten reeds gelegd en de Put gegraven en opgezet.

Gegadigden vervoegen zich op Zaturdag den 22 Januarij aanstaande, des voormiddags ten elf ure, ten Kantore van Jhr. Mr. F. H. VAN BEIJMA THOE KINGMA, Procureur te Heerenveen, als wanneer het werk bij inschrijving en daarna bij opbod zal worden besteed. — Liggende het Bestek *inmiddels* ten gemelden Kantore ter inzage en zijnde aldaar nadere inlichtingen te bekomen.

De Deurwaarder S. POSTHUMUS, te Leeuwarden, gedenkt, op Vrijdag den 7 Januarij 1848, des middags ten 12 ure, tegen contante betaling te verkoopen:

Eene aanzienlijke partij, deels gaaf, deels door brand beschadigde KRUIDENIERSWAREN, voornamelijk bestaande in: Vijgen, Rijst, Rozijnen, Kaneel, Soda, Petersburger- en Inlandsche Potasch, Thee, Suiker, Blaauw sel, geele en bruine Kandij, Patentstijfsel, benevens 18 fleschen Liqueur.

Wie gading maken, komen op dag en uur vermeld, in de Stalling achter de Huizinge letter F, no. 266 in de Bolmansteeg nabij de Groote Kerkstraat te Leeuwarden, alwaar de Goederen van 10 ure bevorens zijn te besigtigen.

Mr. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van de Heeren F. W. C. LEDEBOER, Notaris te Bolsward en R. BLOEMBERGEN SANTEE, eerste Deurwaarder te Leeuwarden, *op Zaturdag den 15 Januarij 1848*, (*in plaats van op Vrijdag den 14 dierzelfde maand, zoo als vroeger is geannonceerd*), des namiddags ten 3 ure, ten huize van *A. G. Koster*, bij Ritsumazijl onder Marssum, provisioneel presenteren te verkoopen:

De HUIZINGE en HERBERG, bij *A. G. Koster*, in gebruik, en de Huizinge c. a. bij *J. J. Bakker* en anderen in huur, beide staande bij de Ritsumazijl onder Marssum, benevens de strook LANDS, *de Streng* genaamd, en de nieuw gebouwde HUIZINGE c. a., aan den Harlinger Trekweg onder Leeuwarden. — Alles in de Courant van den 31 December ll. breeder omschreven.

De Notaris GOSLINGS, te Harlingen, zal, aldaar, ten huize van *Minnema*, op den 5 Januarij 1848, des avonds ten 8 ure, in het openbaar verkoopen:

Eene HUIZINGE c. a., aan den Noordkant van de Ossemarkt, te Harlingen, wijk F, no. 114, Kadaster sectie A, no. 1431; bewoond door *Eelke Jans Wagenaar* en deszelfs Huisvrouw *Trijntje Pieters Broersma*, vroeger Wed. *Wubbo Jurjens Vul*; waarop geboden is *f* 701.

Te aanvaarden den 12 Mei 1848.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA te Heeg, zal, ten verzoeke van den Heer Mr. B. S. STIENSTRA, Procureur te Sneek, als curator in het faillissement van *Jan Klazes de Jong* timmerman te Woudsend, op Donderdag den 6 Januarij 1848, des nademiddags ten 2 ure, bij *IJ. W. Oosterdiep* in de dorps Herberg te Woudsend, publiek tegen genot van verhooggelden, finaal verkoopen:

Eene prompte HUIZINGE met ERVE en BLEEKVELD cum annexis, staande en gelegen op de zoogenaamde Groote Kamp te Woudsend; bij *Jan Klazes de Jong* in gebruik; den 12 Mei 1848 te aanvaarden.

De Notaris P. H. EEKMA, te Driesum, zal, op Zaturdag den 8 Januarij 1848, des namiddags ten 3 ure, ten huize van den Kastelein *A. J. de Vries*, te Driesum, houden:

De gewone jaarlijksche LANDVERHURING en HOUTVERKOOPING, waaronder voorkomen 10 perceelen *vrij zware Esschen Stamboomen*, zeer geschikt voor Wagenmakers, enz.

De Notaris P. H. EEKMA, te Driesum, zal, op Zaturdag den 8 Januarij 1848, ten huize van den Kastelein *A. J. de Vries*, aldaar, in het openbaar veilen en voorloopig in koop toewijzen:

1. Een HUIS en TUIN, te Driesum, sectie A, no. 789, groot 7 roede 30 el; bewoond door *Roelof Johs. Noteboom*.
2. Een HUIS en ERF, in den Steeg aldaar, sectie A, no. 167, groot 2 roede 20 el; bewoond door *Sipke Hanses Hansma*.
3. Een HUIS en een stuk BOUWLAND, onder Wouterswoude, sectie B, no. 814, Huis groot 45 el, en no. 815, Bouwland, groot 34 roede 35 el; vroeger bewoond en in gebruik bij *Doede Heines Postma*, thans bij *Klaaske Leegstra*.

De Grond en het Land St. Petri, en de Huizen 12 Mei 1848 te aanvaarden.

De Notaris P. H. EEKMA, te Driesum, zal, op Woensdag den 12 Januarij 1848, des avonds ten 7 ure, ten huize van den Koffijhuishouder *Anjema*, te Dockum, nader in het openbaar veilen en zoo mogelijk, in koop toewijzen:

1. Een HUIS, BLEEK en TUIN, uitkomende aan den Stadswal, wijk B, no. 128, sectie A, no. 52, groot 2 r. 10 el; waarop geboden is *f* 1120.
2. Een HUIS en PLAATS, aldaar, wijk B, no. 129, sectie A, no. 51, groot 80 el; waarop geboden is *f* 731.

   Deze beide perceelen, staande en gelegen aan den Oostercingel te Dockum en bij den eigenaar in gebruik, zullen ten slotte bij zamenvoeging worden geveild, en zijn met eenige verandering, zeer geschikt tot uitoefening eener Koemelkerij, die in het 1ste perceel vroeger is gedreven.
3. Een HUIS, op Keerweer aldaar, wijk B, nos. 147 en 148, sectie A, nos. 27, 28 en 29; verhuurd aan *Barend Schelwald* en anderen, voor *f* 110,20 in het jaar; waarop geboden is *f* 700.
4. Een HUIS en ERF, in de Gasthuistraat aldaar, wijk A, no. 52, sectie A, no. 216, groot 1 r. 14 el; beneden verhuurd aan *Klaas Vellinga*, voor *f* 60 in het jaar; waarop geboden is *f* 576.
5. 2 bunder 3 roede WEIDLAND, onder Oostrum, gemeente Ee, sectie B, no. 328; waarop per 36¾ roede geboden is *f* 283.

De perceelen 1—4 eigen aan *Jan Diedes Bakker*, Timmerman te Dockum en den 12 Mei 1848 te aanvaarden, en het 5de perceel eigen aan *H. de Kok* te Dockum en dadelijk na de toewijzing te aanvaarden.

HOUTVERKOOPING.

De Notaris C. H. BEEKHUIS, te Buitenpost, zal, op Zaturdag den 8 Januarij 1848, des namiddags ten 3 ure ten huize van *T. E. Rispens*, Kastelein te Optwijsel, publiek, bij strijk- en verhooggeld verkoopen:

Onderscheidene perceelen, zoo STAMBOOMEN als KAPHOUT, staande onder de dorpen, Augustinusga, Surhuizum, Drogeham, Kooten, Optwijsel en Buitenpost, waaronder een uitgestrekt Bosch EIKEN en WEEKHOUT, te Augustinusga; alles bij Billetten omschreven, die op de gewone plaatsen te lezen zijn.

Verkooping van Vastigheden, gelegen onder de dorpen Gaastmeer, Heeg en Oosthem.

De Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, ten verzoeke van de Heeren Mrs. H. HIDDINGA en S. WIJBENGA, Procureurs te Sneek en Mr. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, de vier eerste perceelen na bekomene Regterlijke autorisatie, publiek bij strijk- en verhooggelden aan de meestbiedenden presenteren te verkoopen:

1. Eene vruchtbare en welgelegene ZATHE en LANDEN, met voor eenige jaren nieuw gebouwde HUIZING, BUITHUIS en SCHUUR, benevens HIEMING en HORNLEGER cum ann., staande en gelegen onder den dorpe Gaastmeer, over het geheel groot volgens kadastrale meting 32 bunder 92 roede en 80 el, alle Greidlanden, belast met 15 floreenen, 11 stuivers en 12 penn. Dijksschatting; bij *Gorrit Jacobs v. d. Goot* en *Vrouw* als huurders in gebruik, en zulks in perceelen, nader bij Billetten en Verkoopboekjes te omschrijven, met regt van zamenvoeging.
2. Eene HUIZING en ERVE te Gaastmeer, Kadaster sectie A, nos. 545 en 546; bij de Wed. *Sierk Jacobs Haagsma* en *Hendrik IJkes IJkema* als huurders in gebruik.
3. Eene GRONDPACHT of EEUWIGE RENTE ad *f* 4,50 in het jaar, gaande uit de Zathe bewoond door *Gorrit Sijbrens v. d. Goot*, aldaar.
4. Een stuk HOOILAND, gelegen onder Heeg, groot, volgens kadastrale meting 2 bunder 10 roede 10 el; in huurgebruik bij *Jan Sieks Attema*.
5. Eene BOEREN HUIZING, met BUITHUIS, SCHUUR, HORNLEGER en WATERMOLEN cum ann. onder het behoor van Oosthem; bij *Gerrit Thomas Koster* en anderen als huurders bewoond; benevens zes stukken uitmuntend GREIDLAND en een poltje HOOILAND aldaar, te zamen groot naar kadastrale meting 14 bunder 74 roede en 36 el, over het geheel belast met 7 floreenen, 18 stuivers, 8 penn. Dijksschatting; zulks in perceelen, onder voorbehoud van zamenvoeging.

Te aanvaarden: de perceelen 1 en 5, St. Petri en 12 Mei 1849, perceelen 2 en 3, 12 Mei 1848 en perceel 4, St. Petri 1848.

Wie gading maken, komen op DINGSDAG DEN 11 JANUARIJ 1848, des namiddags ten 2 ure, bij de beschrijving en provisionele toewijzing, ten huize van *Willem de Boer*, Kastelein buiten de voormalige Noorderpoort te Sneek.

De Notaris A. R. VAN VOORST, te *Gorredijk*, zal, ten verzoeke van de Heeren Mr. L. R. SALVERDA, Secretaris van Opsterland en Lid der provinciale Staten van Vriesland, te Beetsterzwaag, en B. VAN DER BIJ, Zaakwaarnemer en Candidaat Notaris te Gorredijk, op Woensdag den 26 Januarij 1848, des namiddags ten 3 ure, in het Logement *'s Lands Welvaren*, bij *H. T. Jager* aldaar, bij provisionele toewijzing, met inachtneming der bij art. 1255 van het B. W. voorgeschreven formaliteiten, presenteren te verkoopen;

De VASTIGHEDEN van BRUGT FOLKERTS VAN WALLINGA, bestaande in:

1. Eene zeer ruime KOOPMANS HUIZINGE, BRANDERIJ met daarin aanwezigen Distelleerketel, Kuipen en verder aanbehooren, waarin sedert onheugelijke jaren de Jenever-Stokerij is en nog wordt uitgeoefend, STALLING, ruime STEEG, ERF en BLEEKVELD c. a., bijzonder geschikt staande en gelegen aan het Vaarwater op de Langewal te Gorredijk.
2. Eene nette BOERENHUIZING, met STALLING, SCHUUR, ERF, TUIN c. a., en het daarbij behoorende kostelijk WEIDLAND, staande en gelegen ten noorden van de Compagnonsvaart aan het Oosterend onder Kortezwaag.
3. Eenige perceelen *best* WEID- en BOUWLAND, gelegen aan den Nieuwenweg en den Singel onder Kortezwaag.

Alles op de gebruikelijke tijden in 1848 te aanvaarden.

Door sterfgeval, uit de hand te koop:

Een hecht wel onderhouden HEK-TJALKSCHIP, groot 57 ton, met volledigen Inventaris; laatst bevaren door wijlen *Jelger Jans van der Zee*, liggende aan de Heerenwal onder Nijehaske. Te bevragen bij de Wed. JELGER v. D. ZEE aldaar.

De bekende en onbekende schuldeischers van de onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap van JAN JEREMIAS VAN DER VEEN, in leven Kastelein te Stavoren, aldaar overleden den 23 October 1847, worden bij deze, naar het voorschrift der wet, opgeroepen, om te verschijnen in de Stads Herberg te Stavoren, op Zaturdag den 15 Januarij 1848, des voormiddags ten 11 ure, ten einde rekening en verantwoording van het gehouden beheer over dien boedel te hooren afleggen en hunne schuldvorderingen te ontvangen, voor zoo verre het bedrag der nalatenschap toereikende zal zijn.

Strekkende tevens tot informatie, dat slechts enkele bevoorregte schulden uit het saldo des boedels kunnen worden voldaan en er mitsdien aan de onbevoorregte schuldeischers geene uitbetaling hoegenaamd, zal kunnen plaats hebben.

FRIESCHE MAATSCHAPPIJ tot onderlinge verzekering van Schepen, GEVESTIGD TE *HEERENVEEN*.

De Deelhebbers van bovengenoemde Maatschappij worden door deze uitgenoodigd tot de bijwoning der jaarlijksche Algemeene Vergadering, welke gehouden zal worden *op Woensdag den 12 Januarij 1848*, 's voormiddags ten elf ure, in het Logement *het Posthuis*, te *Heerenveen*.

Magazijn en Fabrijk van Bedden, Matrassen, Dekens, Linnens, Trijp, Loozetijken enz., OVER DE KELDERS, letter C, no. 12.

De Ondergeteekende zijnen BEDDEN-WINKEL met al wat tot dat vak behoort, op den 1 Januarij 1848, overgedragen hebbende ALLEEN aan den Heer W. v. T. ADAMA, bedankt bij deze voor het hem zoo veelvuldig en ruim geschonken vertrouwen, zijnen opvolger tevens aanbevelende in dezelfde gunst en welwillendheid.

B. P. PLANTENGA.

Ingevolge bovenstaande Advertentie, neemt de *Ondergeteekende* de vrijheid, zich minzaamst aan te bevelen in de geeerde gunst en recommandatie der begunstigers van den Heer B. P. BLANTENGA, en van alle zijne Stad- en Landgenooten; door eene *solide*, prompte en civile bediening, vleit hij zich dezelfde gunst en vertrouwen waardig te maken, welke zijnen voorganger heeft genooten.

W. v. T. ADAMA.

Overdragt van Affaire.

De Wed. M. JOUSTRA, te *Sneek*, hare Affaires overgedaan hebbende, wat de LEERLOOIJERIJ betreft aan haren Zoon H. JOUSTRA, welke dezelve reeds op zijnen naam doch voor hare rekening waarnam, en die der LIJMZIEDERIJ op haren eigenen naam gedreven, aan haren Zoon T. JOUSTRA, — geeft daarvan mits deze aan het Publiek, en inzonderheid onder dankbetuiging voor het genoten vertrouwen, aan hare begunstigers, kennis, terwijl de mede-Ondergeteekenden voorschreven affaires elk hunner wat de zijne aangaat, ten iedors eigenen name aanvangende en voortzettende zich als zoodanig respectivelijk aanbevelen.

Sneek,
den 1 Januarij 1848.

Wed. M. JOUSTRA.
H. JOUSTRA.
T. JOUSTRA.

De Ondergeteekenden met onderling goedvinden hunne zaken, bestaande in het ZAGEN om loon en drijven van HANDEL in HOUTWAREN, tot heden gedreven op de firma: *O. BIJLSMA en ZONEN*, met den 1 Januarij e. k. willende doen eindigen, bedanken hunne geeerde begunstigers voor het vertrouwen aan de firma geschonken, en bevelen zich in opgemelde betrekkingen ieder afzonderlijk op eigen naam weder minzaam aan.

Harlingen,
den 30 December 1847.

J. BIJLSMA.
S. BEIDSCHAT Sz.

Hardrijderij op Schaatsen te Sneek, op Woensdag den 5 Januarij 1848,

(weêr en ijs dienende.)

DE PRIJS is: *HONDERD GULDENS*.
DE PREMIE: *DERTIG GULDENS*.

De aangifte der rijders zal moeten geschieden op *heden* Dingsdag den 4 Januarij, in de Societeit Amicitia, te Sneek, van 11 — 1 ure.

De Directie behoudt zich voor het getal der rijders naar omstandigheden te bepalen.

Harddraverij met Paard en Slede,

Met vereischt consent, gedenkt W. J. MEIJER, te Oudeschouw, benevens eenige Liefhebbers, op Woensdag den 5 Januarij 1848, des middags ten 12 ure, te laten Verharddraven en vrij te vereeren: *Tot Prijs een fraai GOUDEN ZAK-HOROLOGIE*, door Paarden welke geen Prijs hebben gewonnen, uitgezonderd drie jarige. Zijnde de Inschrijving en Loting bepaald des morgens ten elf ure.

Hardrijderij op Schaatsen door Manspersonen, te Bolsward, op Vrijdag den 7 Januarij 1848,

(ijs en weêr dienende.)

PRIJS: *HONDERD GULDENS*.
PREMIE: *DERTIG GULDENS*.

De aangifte op Donderdag den 6 Januarij 1848, in de Societeit de Doele te Bolsward, als ook te Sneek, op Woensdag den 5 Januarij bij BIJLSMA, Kastelein in de Societeit *Amicitia*.

De Directie behoudt zich voor, het getal der rijders naar omstandigheden te bepalen.

Hardrijderij op Schaatsen te Harlingen,

op Maandag den 10 Januarij 1848, (ijs en weêr dienende), door Manspersonen, om eenen PRIJS van *f* 150 en eene PREMIE — - 30.

De inschrijving op den 8 Januarij, 's namiddags van 4 tot 6 ure, bij CROP, in het Hof van Holland — waarna de loting dadelijk zal plaats hebben.

Schijfschieterij te Hallum.

Met goedkeuring van het Edel Achtb. Bestuur, zal MARIJKE DE BOER, te Hallum, op Zaturdag den 8 Januarij 1848 laten Verschijfschieten: *Een ZILVEREN AANSTEKERS KOMFOOR*, tot Prijs, en *twee DITO SUIKERSTROOIJERS* tot Premie.

Aangifte ten één ure precies.

Iemand welke eene nieuwe grootklos **KOORDFABRIJK** heeft opgerigt, en voornemens is om dezelve in de provincie *Vriesland* in werking te brengen, om dat aldaar geene van dien aard bestaat; — vraagt de Eigenaar, die met alle werkzaamheden bekend is, en terwijl dezelve goede winst kan opbrengen, hiertoe eenen **MEDE-DEELNEMER** met eene bijdrage van 2000—3000 Gulden. Al degenen welke hiertoe genegen zijn, worden verzocht *franco brieven onder letter B* in te dienen aan A. VAN ZUIJLEN, bij de Put te *Leeuwarden*.

Een COMMISSIONAIR in het vak van Suikers, Koloniale- en Kruidenierswaren te Amsterdam, zoekt iemand te *Leeuwarden*, die genegenheid en de vereischten bezit, om voor hem in gemeld vak in genoemde stad als AGENT werkzaam te zijn.

Men gelieve zich te adresseren met franco en eigenhandig geteekende brieven onder letter T, aan den Boekh. H. A. ZWEERS, Kalverstraat, 168, Amsterdam.

Er wordt gevraagd een KUIPERSKNECHT die het Botervatmaken goed verstaat, ongehuwd; kunnende vast werk bekomen den 12 Mei 1848, bij JETZE S. DE VRIES, te Heeg.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.